

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu a práva

Diplomová práce

Potenciál geocachingu jako nástroje pro poznávání regionu a krajiny

Vypracoval: Bc. Martin Bláha
Vedoucí práce: prof. PhDr. Miloslav Lapka, CSc.

České Budějovice 2023

Úvod

Geocaching je hra, která leží na pomyslném pomezí sportu a turistiky, jedná se o způsob trávení volného času s rodinou či přáteli (sociologické hledisko). Jedná se o „nástroj“ jehož prvotní myšlenkou bylo využívání GPS k přesné lokalizaci ukryté schránky (informatika). Šetrný způsob vystupování vůči přírodě zakotvený již ze samotné podstaty hry. (ekologie). Jedná se o velmi komplexní aktivitu, kterou lze svázat s řadou vědních disciplín a odborných diskusí. Od ekologie, přes sociologii, cestovní ruch až po rozvoj regionu nebo informatiku.

Cíl práce a metodický postup řešení

Hlavním cílem diplomové práce je seznámit čtenáře se základními pojmy a principy hry geocaching. Osvětlit v čem geocaching spočívá, jaké nástroje jsou při hraní uplatňovány a jaký potenciál hra skrývá.

Pro práci bylo nejdříve nutné prostudovat literární prameny, jejichž součástí byly také zahraniční zdroje. Ty posloužily k vysvětlení souvislostí mezi geocachingem a krajinou. Další část spočívala ve stanovení několika výzkumných otázek. A to:

Proč lidé hrají geocaching? Je tomu opravdu proto, že chtějí poznat zajímavá místa regionu?

Proč a zda vůbec preferují geocaching jako nástroj pro poznávání krajiny namísto klasické turistiky?

Na základě, čeho se hráči rozhodují pro navštívení dané lokality?

Dále na základě těchto otázek byly stanoveny hypotézy:

- 1) Lidé hrají geocaching, protože chtějí prozkoumat nová místa v regionu.
- 2) Hráči geocachingu preferují geocaching jako nástroj pro poznávání krajiny před klasickou turistikou.

Hypotézy byly ověřeny pomocí vyhodnocovacích metod kvantitativní analýzy ve formě dotazníkového šetření, kdy bylo osloveno 100 respondentů. Účast v dotazníkovém šetření nebylo možné realizovat namátkově, nýbrž bylo zapotřebí stanovit podmínku vytvořeného účtu na internetové stránce geocaching.com. Druhou podmínkou následně bylo mít nalezenou alespoň jednu keš.

Pro účely hlubšího hledání vazeb mezi geocachingem, poznáváním krajiny a regionu a klasickou turistikou byly stanoveny další hypotézy:

- 1) Počet nalezených keší má vliv na význam geocachingu pro hráče.
- 2) Role geocachingu při výběru destinace má vliv na přípravu a plánování
- 3) Intenzita hraní geocachingu má vliv na objevování nových míst v regionu.

Závislost mezi proměnnými byla provedena pomocí vytvoření tabulek skutečných hodnot a očekávaných hodnot na základě odpovídajících četností pro každou kombinaci otázek. Z výsledných matic byl následně proveden Pearsonův chí-kvadrát test k ověření závislosti s hladinou významnosti alfa 0,05.

V rámci doporučení keší byly subjektivně vybrány některé keše. Keše byly vybrány na základě vlastních zkušeností s geocachingem a poznávání krajiny s ním spojeným. V rámci doporučení keší, které nabízí nevšední pohled na krajinu, jsou zpracovány základní charakteristiky keše, fotografie místa a udělené subjektivní hodnocení na základě předem stanovených hodnotících kritérií:

- a) Výhledy od místa umístění keše.
- b) Dostupnost terénu.
- c) Zpracování listingu.
- d) Propracovanost uložené schránky.
- e) Sofistikovanost schované schránky.
- f) Frekvencovanost mudlů u keše.

Výsledky

Na základě zjištěných výsledků z průzkumů, lze říct, že geocaching je lákadlem pro podnikání výletů a působí minimálně určitou roli při výběru destinace, do které se respondenti vydávají.

Dále, zda hrají lidé geocaching, protože chtějí objevovat nová místa v regionu je možné prokázat na základě sběru výsledků z provedeného průzkumu, kdy bylo z velké části odpovězeno, že respondenti volí geocaching dle zajímavosti lokality. Zároveň 100 % respondentů při hraní geocachingu minimálně jednou objevilo zajímavé místo v regionu svého bydliště, které před tím neznali, což má jistě rovněž svůj význam pro potvrzení této výzkumné otázky. Jako další důkaz může posloužit statistická analýza závislosti intenzity

hraní geocachingu a objevení nového místa v regionu, kdy nelze prokázat závislost mezi těmito dvěma proměnnými vzhledem ke skutečnosti, že každý respondent, který se účastnil průzkumu se vždy díky geocachingu dostal na zajímavé místo, které předtím neznal.

Výzkumná otázka „*Proč a zda vůbec preferují geocaching jako nástroj pro poznávání krajiny namísto klasické turistiky?*“ byla při stanovování otázek špatně zvolena, jelikož geocaching významně souvisí s turistikou a není možné tyto dva pojmy od sebe oddělit. Geocaching nelze provozovat bez turistiky. Přínosnější by tedy bylo se ptát, zda počet nalezených keší ovlivňuje význam, který geocaching pro respondenty má. Po provedení testu závislosti bylo možné zamítnout nulovou hypotézu a skutečně potvrdit, že význam geocachingu jakožto nástroje pro poznávání krajiny pro respondenty roste s počtem nalezených keší.

Zajímavým se ukázaly výsledky otázky č. 19, jejíž výsledky se lišily od očekávaných. Objektivně lze říct, že 45 % respondentů nesouhlasí s vybaveností, časovou a finanční náročností geocachingu viz vyhodnocení otázky č. 19. Na tento popud byl proveden výzkum časové náročnosti, kdy se jednoznačně prokázalo, že geocaching je z časového hlediska náročnější než klasická turistika. Je však možné připustit, že by se nechalo polemizovat o finanční a vybavenostní náročnosti obou aktivit.

V rámci doporučení zajímavých míst bylo namátkou subjektivně vybráno pět keší, které jsou přístupné zdarma. Rovněž byly tyto keše zhodnoceny na základě několika faktorů jako dostupnost, provedení, sofistikovanost, výhledy do krajiny apod. Rozhodujícím faktorem však nebylo doporučení té nejpropracovanější keše v ČR, za rozhodující byl brán subjektivní dojem, který zanechal genius loci navštíveného místa.

I po dvaceti letech má tedy geocaching stále co nabídnout. Odpověď tkví v objevení neznámého, které geocaching může zprostředkovaně poskytnout. Tedy ano, nové keše jsou zakládány i přes limity, kterými je krajina svázána. Nicméně i keš založená na zdánlivě obyčejném místě může pro hráče poskytnout objevení doposud nepoznaných míst v regionu, cesta je cíl.

Závěr

Téma diplomové práce je Potenciál geocachingu jako nástroje pro poznávání regionu a krajiny, kde cílem bylo seznámit čtenáře se základními pojmy a principy hry geocaching. Osvětlit v čem hra spočívá, jaké nástroje jsou při hraní uplatňovány a jaký potenciál hra skrývá.

K provedení průzkumu byly stanoveny výzkumné otázky. Na základě těchto výzkumných otázek byly stanoveny hypotézy, které byly ověřovány formou dotazníkového šetření. Pro účely hlubšího hledání vazeb mezi geocachingem, poznáváním krajiny a regionu a klasickou turistikou byly stanoveny některé další hypotézy. Závislost mezi proměnnými byla provedena pomocí vytvoření tabulek skutečných hodnot a očekávaných hodnot na základě odpovídajících četností pro každou kombinaci otázek. Z výsledných matic byl následně proveden Pearsonův chí-kvadrát test k ověření závislosti s hladinou významnosti alfa 0,05.